

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Detectio Nvgarvm Lvtheri, Cvm Declaratione Veritatis
Catholicae, Et Confvtatione Dogmatvm Lvtheranorvm**

Bundere, Jan van den

Louanij, 1551

De abstinentia ciborum & ieiunio.cap. xxix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35621

mus Ioseph que reliquit pallium in manu do- ^{Gene. 39.}
 minæ suæ, & fugit. Et paratū aderit diuinum
 adiutorium. Vultis vos esse circa ignem, & nō
 calefieri. Qui amat periculum peribit in illo, ^{Eccle. 3.}
 dicit Sapiens.

De abstinentia ciborum, & ieiunio.

CAP. XXIX.

PHILOMATHES Quid te commo-
 uit vt Lutherum, Veneris præconem &
 discipulum appelles ac epicureum? An
 adeo est in venerem & gastrimargiā pronus?
ORTHODOXVS Adeo vt vix aliqs ma-
 gis: hæc enim vitia sibi sunt vicina, vt poëta ait
 sine cęrere & baccho friget venus. Nam Hie-
 ro. teste, vt recitatur dist. 35. cap. venter. Ven-
 ter mero æstiuans de facili spumat in libidinē.
 Et ex eodem. vt habetur dist. 44. ca. 1. venter
 & genitalia sibi metipsis vicina sunt, vt ex vi-
 cinitate membrorū, cōfœderatio intelligatur
 vitiorum. Sardanapalicus noster euangelista,
 omnem abstinentiam & omne ieiunium stu-
 det explodere & eradere studio quidem ven-
 tris, sed magis odio Ro. pōtificis, aut ecclesię
 certas abstinentias ab aliquibus cibis, & ieiunia
 rationabiliter instituentis. Nam in publica cō-
 cione Erfordię facta dominica quasi mō, con-
 tra mandatum imperiale quo prohibuit ne ve-
 niēs Vvormaciā in via prædicaret, ait. Vnus

L ij   ędisti-

DE ABSTINENTIA

ædificat templa, alter peregrinatur ad. S. Iacobum, aut ad. S. Petrū, tertius ieiunat aut orat. Eiusmodi opera nihil prorsus sunt, quæ & funditus destrui oportet. . . Scripsit præterea librum de vitandis hominum doctrinis pestilentissimum, In quo damnat omnia ecclesiæ præcepta & statuta: qualia sunt, Ne in quadragesima vescamur ovis aut carnibus. Item vt diebus quatuor temporū & in vigilijs apostolorum ex præcepto ecclesię ieiunetur.

Inter concionandum verò vt impingit ei Vvicelius exclamauit sæpenumero, Si populus noster per odium operum potuit ab orando auerti, quanto facilius à ieiunando? Nam & antea à ieiunio abhorrebamus, facile igitur aboleri potuit ieiunium. Corpori enim mundanorū longè durius est ieiunare, quàm edere, aut bibere. Euge Luthere nunc conscientiam tuam appello, qui potuisti in eam dementiam peruenire vt populum à ieiunio absterreres, quod in omnibus ferè sacrae scripturae paginis commendatur? Primo occur-

Thob. 12.

rit illud cœlicum angeli axioma, Bona est oratio cum ieiunio. Et de Iudith legitur, quòd

Iudith. 8.

clausa morabatur habens super lumbos suos cilicium, ieiunabat omnibus diebus vitæ suæ præter sabbata, & Neomenias, ac festa domus

Hest. 4.

Israel. Hester quoque ieiunans cum ancillis suis

lis suis, præcepit Iudeos ieiunare & orare pro
 misericordia imploranda. Achab nõne ieiunio ^{3. Reg. 21.}
 & oratione veniã sibi impetrauit delictorũ? ^{Iona. 3.}
 Rex Niniuitarum nõne omnibus ieiunium &
 orationem indixit? Paulus nõne abstinenti-
 am patrũ commendauit, dicens, Circuierunt ^{Heb. 11.}
 in melotis in pellibus caprinis, egentes, an-
 gustiati, afflicti, quibus dignus non erat mun-
 dus? Iam ad Christum ipsum te voco, mol ^{Luc. 16.}
 litiem & delicias diuitis epulonis detestan-
 tis, & Ioannis Baptiste abstinentiam proban-
 tis. Nonne & Apostolos legimus Deo serui- ^{2. corin. 12.}
 isse, in fame, siti & nuditate? Et ipse Saluator ^{Luc. 5.}
 ait, suos discipulos ablato spõso ieiunaturos.
 De Anna quoque prophetissa legitur, quòd
 non discedebat à templo, ieiunijs & oratio-
 nibus seruiens nocte ac die. Non ignoras ^{Luc. 2.}
 (opinor) Christi exemplo, Christianis com-
 mendatum ieiunium quadragesimale, quod ^{Matth. 4.}
 Petrus fertur instituisse, quòd ecclesia ipsa
 hætenus per aliquot annorum centenaria
 religiosè amplexata coluit. Et tu ventris ser-
 uus effectus Sardanapalicus, ré tot nomini-
 bus sacram explodere præsumis? O rem de-
 deplorandam, tanta Germanorum ante tu-
 am perfidam doctrinam fuit parsimonia, vt
 diebus veneris vix ouis vesci voluissent. Ita
 Lutheri commentis fascinati sunt hac tempe-

CIBORVM ET IEIUNIO.

state Germani, vt neque à carnibus quidem abstineant, omnia ieiunia violantes, In comitijs Spirensibus anno .1526. celebratis, Ioannes Saxonie Dux elector factus & Philippus Lantgravius Hassie adduxerunt secum suos concionatores, & noui ritus sacrificulos. Atque vt plures allicerent ad eorum sectam, iusserunt concionatores, suos in atrijs ædium suarum quotidie ad populum concionari. Ingens fuit plebis & rusticorum concursus, non tam discendi gratia quàm propter nouitatem modumque inusuetum ad audienda in papam & clerum conuicia, Et data opera in ferculis portabantur carnes coctæ in sextis ferijs, alijsque ieiunij diebus, in cõspectu totius auditorij per atrium ad mensam principum & aulicorum, in ecclesie & catholicorum publicum despectum, Patrabantur & alia id genus multa parum euangelicè, ab euangelicis ibi hominibus. Immemores sanè fuere hi qui se euangelicos asseriebant, illius euangelicæ & saluatoris sententiæ, Væ mundo ab scandalis, Necessè est vt veniant scandala, verumtamen væ homini illi per quem scandalum venit. Qui aut scandalisauerit vnum de pusillis istis qui in me credunt, expedit ei vt suspendatur mola asinaria in collo eius, & demergatur in profundum

matth. 18.

tenetue folium Vm

dum maris. Et illius Pauli. Si esca scandalizat *i. cor. 8.*
fratrem meum, non manducabo carnes in-
eternum.

De missa. CAP. XXX.

PHILOMATHES Malè audiunt Lu-
therani apud aliquos missę causa, sed pre-
ter equitatem. Nam in confessione Au-
guste Imperatori exhibita, sic inquit Pro-
testates, falso accusantur ecclesię nostrę, quòd
missam aboleant. Retinetur enim apud nos
missa, & summa reuerentia celebratur. Seruã-
tur quoque & vsitatae ceremonię ferè omnes
preterquam quòd Latinis cantionibus ad-
miscētur alicubi Germanicę, quę addite sunt
ad docendum populum. In apologia verò
articulorum ibidem exhibitorum, Melan-
cthon ita loquitur, apud nos dominicis die-
bus & alijs festis fiunt missę, in quibus porri-
gitur sacramentum his, qui vti volunt, post-
quam sunt explorati & absoluti.

ORTHOD. Ab eodē fonte sicut priora sca-
turit corruptissimus hic riuulus, nēpe ab odio
ecclesiasticorū, quo Lutherani priuatā missam
abrogant, vnicam celebrem seruantes & eam
dominicis diebus ac festis duntaxat. ¶ Dum
priuatę missę celebrātur cōsulitur plebi, Non
enim omnibus eadem hora est accommoda

L iij adire